

Pandivere päeva peotuli peatus Georg Lurichi kivi juures

Viimaste aastate Pandivere päevadel, kui peotuli süüdatakse kirikus, on see peatunud teel peoplatsile Väike-Maarjale olulistest kohtades. 25. Pandivere päevade peotuli peatus Jakob Liivi pargis. Jakob Liivi mälestusmärgi ees kinnitati talle, et Väike-Maarja ei ole oma kultuuriloo ühte olulisemat alustala - Jakob Liivi - unustanud. Eelmisel aastal peatuti muuseumi ees kasvava F. J. Wiedemanni keeleauhinna 1995. a laureaadi Lennart Meri nimipuu juures ja kuulati, mida on sirguval president Meri istutatud tammepuul siinsele rahvale öelda.

Tänavu peatuti taas olulise tähise – Georg Lurichi mälestuskivi juures. Kuna väikemaarjalastel on käsil legendaarse Georg Lurichi (22.04.1876-22.01.1920) mälestuse põlistamine, aitas peotule teekond Lurichi kivi kaudu ja kivi juures kuulatud isa-poja vestlus meenutada Lurichi olulist panust kultuurilukku - Väike-Maarjas, Eestis, Venemaal, Euroopas, Ameerikas.

Katkeid Lurichi kivi juures peetud isa-poja vestlusest

(autor Irma Raatma)

Poeg: Isa, miks me selle kivi juures peatusime? Mis kivi see on?

Isa: See on Lurichi kivi, mis pandi siia 1966. a Georg Lurichi 90. sünniaastapäevaks.

Poeg: Aga kes see Lurich oli, et talle kivi pandi?

Isa: Georg Lurich oli Väike-Maarjas sündinud ja kasvanud. Ta oli kogu maailmas üks kõige tugevamaid raskejõustiklasi, kes püstitas ligi 40 maailmarekordit, võitis kõiki maadluses. Ta oli suurepärase võimleja, hea jookaja, jalgrattur, uisutaja, hea maletaja. Ta valdas vähemalt kümnet keelt. Veel oli ta musikaalne, mängis hästi klaverit.

Georg Lurich oli ka selle poolest harukordne, et ta omandas maailmameistri tiitli nii maadluses kui tõstesportis. Näiteks 1909. a tegi ta Bakuus võisteldes nn kaamelitriki, kus 2 tugevat kaamelit tema käsi lahti ei jõudnud tõmmata. Buhhaara emiir kinkis need kaamelid Lurichile. Need rändasid siis mööda Eestit, käisid koos Lurichiga ka Väike-Maarjas. Kahjuks ei elanud kaamelid meie külma talve üle.

Poeg: Kas ta võistles ka Väike-Maarjas? Ja kus veel?

Isa: Võistles küll, käis kogu Eesti risti-põiki läbi, need olid rohkem demonstratsioonesisinemised. Laias maailmas tunti teda isegi rohkem, kuna tema suured turniirid ja võistlused toimusid Venemaal, Euroopa suurlinnades ja Ameerikas. Igal pool propageeris ta sportlikke eluviise, pidas loenguid kehakultuuri ja karskete eluviiside kasulikkusest. Väga paljudes linnades tekkis spordiklubisid, mis nimetati Georg Lurichi nime järgi.

Poeg: Mille poolest ta veel silma paistis?

Isa: Lurich oli suurepärase kõnemees, kõneles elavalt, kõigile arusaadavalt, kaasakiskuvalt, andis juhiseid treenimiseks. Tema innustavad artiklid ajakirjanduses tekitasid laia rahvahulkades elavat huvi raskejõustiku vastu. Paljudes kohtades tekkisid raskejõustikuringid, kus harrastati maadlust ja tõstesporti. Vaimustatud noored hakkasid omapead „Luurit tegema“. Oma kõnedes õhutas ta ka eestlaste rahvuslikku iseteadvust.

Lisaks oli ta täiesti ebatüüpiline raskejõustiklane selle poolest, et vaatamata oma suurele jõule oli ta väga saleda ja hästivormitud kehaga. Teda peeti kõige ilusama kehaga meheks maailmas. Mitmed kunstnikud nagu Rodin (Pariisis), Begas (Berliinis), Amandus Adamson (Eestis) jt palusid teda omale modelliks.

Poeg: Kuidas Lurichi sarnaseks saada?

Isa: Ikka harjutades ja õppides, pojake, ja ikka Lurichi põhimõtteid järgides.

Kahe aasta pärast tähistatakse Lurichi 140. sünniaastapäeva. Selleks ajaks pannakse Väike-Maarja keskväljakule Georg Lurichi kuju, austamaks meie kuulsat kaasmaalast. Meil on, kellest eeskuju võtta!

Pandivere päeva avamisel esinesid Väike-Maarja maadlusklubi noored maadlejad, et näidata Lurichi vaimu elujõudu ka tänases Väike-Maarjas. Nad demonstreerisid mitmeid maadlusvõtteid ning kuna Lurich oli ka hea võimleja, keskendusid maadluspoisidki treeningutel Lembit Kalteri juhendamisel usinasti harjutatud akrobaatiliste elementide esitamisele.

Ilve Tobreluts